

1875—76 — være saaledes, at en Del af Købesummen bliver en Byggeafgift, en Ration, for at ikke det kirkelige Fond skal gaa glip af den befuntære Fordel, som Udviklingen medfører. Jeg bemærker endelig, at der ogsaa med Hensyn til Offerpligten opstaar akkurat det samme Spørgsmaal. Jeg mener i og for sig, det maa accepteres, at Offerpligten bortfalder lige over for Præsterne, men jeg ser ikke Spor af Grund til, at derfor den Værdi, det Bengebeløb, som Offerpligten repræsenterer, skal bortfalde for Kirken som Helhed og for det kirkelige Fond. Det vil man i alt Fald heller ikke gennemføre i Købstæderne eller for Skolelærerne, men her derimod vil man gennemføre det. Jeg erkender for Resten, at det er, om ikke i fuld, saa dog i nogenlunde Overensstemmelse med, hvad man tidligere er kommen ind paa, at kun Kommunerne skulle betale Offerpligtens Værdi i 5 Aar, men det forekommer mig i og for sig rimeligt, at man bevarer det som en stadig Afløsning for Kommunerne, og det kan være saa meget vanskeliggere for et kirkeligt Fond at opgive dette Krav, som Balancen, som jeg allerede før bemærkede, vistnok nu langt fra vil stille sig saa heldig, som den gjorde dengang i 1875—76, hvor det gik op saaledes, at der endda blev et Par hundrede tusinde Kroner tilovers efter Lønningsforholdene til nu Behov; men det var væsentlig, fordi man regnede med Kornpriser og derfor et Udbytte af Tienden, som nu sikkert ikke vil kunne paaregnes, og det kan derfor være meget vanskeligt, naar man vil opgive en bestemt Indtægt for Staten — for det er det samme som det kirkelige Fond — uden Vederlag.

Det er disse Punkter, som jeg har berørt, som maatte i Overensstemmelse med denne Sags Historie, som den er behandlet fra Regeringens og det andet Tings Side, endnu stadig være de levende, og disse Punkter paa hvilke der i større eller mindre Grad kommer Afvigelser frem, til Dels væsentlige Afvigelser, fra, hvad der indeholdes i dette Forslag. Men naturligvis, skulde det vise sig under denne Sags fortsatte Behandling i dette Ting, at man kan komme hinanden nærmere, og at der med Hensyn til disse Punkter ikke er skillet noget saa ufravigeligt op ved Forslaget, at det ikke skal blive en Hindring for Sagens Gennemførelse, saa vil derved for mig den Udsigt styrkes, som kan foranledige mig til at tage Sagen op til den Bearbejdelse, der jo, som jeg har bemærket, vil kræve Tid. Det vil jeg derfor nu saa afvente og se, hvorledes Dyringerne ville falde, om jeg skal betragte

denne Sag som haabløs eller ikke. Saaledes som Forslaget er kommet frem i en Arrække, fra 1875 til nu, gentagne Gange her i Folketinget, og som det nu er gentaget her, saaledes maa jeg, efter hvad der foreligger, betragte det som haabløst ogsaa lige over for det andet Ting; men det er jo muligt, at der ved den videre Behandling kan komme en Tilnærmelse, og det skal da glæde mig i høj Grad; thi der vil da være Opfordring og stærkere Opfordring til at overveje Sagen, saaledes at der kunde komme et Udbytte derudaf.

Sad: I hele den Tid, jeg har været Medlem af dette Ting, altsaa nu snart i en Menneskealder, har jeg deltaget og til visse Tider ogsaa meget deltaget i Forhandlingen om Løsningen af det saakaldte Præstelønningslovsforslag. Jeg har derfor bedt om Ordet, fordi jeg har fundet det naturligt, at jeg nu atter igen udtaler mig kort om Forslaget. Det sidste Par Gange, det har været fremme her i Tinget, har jeg nemlig holdt mig fuldstændigen tilbage, fordi jeg ikke kunde se rettere, end at Forslaget kun kom frem som et absolut Demonstrationsforslag, om hvilket alle vidste i Forvejen, baade de, der bragte det frem, og vi andre, som ikke kunde slutte os til det, vidste med saa stor Sikkerhed, som man overhovedet kan vide den Slags Ting, at det i Virkeligheden ikke vilde blive ført videre. Denne Gang har det dog imidlertid forekommet mig, at Forslaget er kommet frem paa en noget anden Maade. Jeg betragter det ikke som et Demonstrationsforslag. Paa den anden Side betragter jeg det heller ikke som Forslag, der kommer frem paa den Maade, at man har tænkt sig, at det i Aar f. Eks. i den løbende Samling skulde komme saa vidt, at Spørgsmaalet blev løst. Paa ingen af disse Maader betragter jeg Forslaget. Men jeg har derimod egentlig betragtet Forslaget som for saa vidt af en anden Karakter, som det dog i kommende Samlinger maaste kunde føre til, at man virkelig fik en Lov paa dette Omraade, medens det i Aar væsentlig forekommer mig at maatte være en Slags Forespørgsel, om jeg maa bruge det Udtryk, en med Detailler fremsat Forespørgsel, først og fremmest til Ministeren, hvorvidt han vil deltage i dette Forslags Behandling og eventuel Løsning, men dernæst ogsaa en Forespørgsel til adskillige andre, som staa paa et andet Standpunkt end de allerede Forslagsstillere, om, hvorvidt vi nu maatte tænke os, at Tiden skulde være moden til, at dette Spørgsmaal endelig en Gang kunde finde sin Løsning. Naar jeg har betragtet Spørgsmaalet paa